

Dr. Kállai Ernő,
az Országgyűlés nemzeti és etnikai jogok
kisebbségi biztosa

Tisztelt Elnök Asszony,
Hölgyeim és Uraim!

A mai napon egyszerre szomorú és elgondolkoztató megemlékezésre gyűltünk össze. Szomorú, mert azzal kell szembesülnünk, hogy a magyar történelem egy időszakában, félretéve minden racionális jogelvet, a magyar állam, a magyar társadalom a kollektív bűnösség és büntetés eszméjének a jogosságát hangoztatva, egy teljes népcsoportot helyezett törvényen és országhatáron kívül. Voltak olyanok ebben a népcsoportban, mint minden más közösségben is, akik elkövettek bűnöket? Igen, de ez senkit nem jogosít fel arra, hogy politikai célok megvalósítása érdekében vagy akár csak kényelemből, azt a megoldást válassza, hogy mindenkit, fiatalokat és időseket, szegényeket és gazdagokat, bűnösöket és ártatlanokat egyformán büntessen és kirekesszen a társadalomból.

Ami még szomorúbb, hogy ez nem csak egyszeri eset volt a magyar társadalom történetében. Voltak időszakok, amikor a magyar politikai vezetés támogatásával és a magyar társadalom belenyugvó cinkosságával tettek tönkre életeket, fosztottak meg emberi jogaiktól teljes népcsoportokat. Minderről nem szeretünk beszélni, mert olyan „kényelmetlennek” tűnik szembenézni apáink bűneivel. Azt gondoljuk, ha nem beszélünk róla, akkor az olyan, mintha meg sem történt volna. Pedig ez rendkívüli nagy tévedés. A múlt feldolgozatlansága jelenünket emészti fel.

Hiszen napjainkban is vannak olyan csoportok a magyar és az európai társadalomban, akik a szólás-szabadság alkotmányos eszméje mögé bújva, egyre kevésbé szemérmesen hirdetik az ordas eszméket. A mai magyar és európai társadalomban is megfogalmazódnak azok az „ötletek”, amelyek egy-egy népcsoport teljes kirekesztésére irányulnak. Egyelőre „csak” azt nem szeretjük, ha egy iskolába járnak gyerekeink, vagy egy munkahelyen dolgozunk az „olyanokkal”. De a magyar multikulturális állam eszméjét is sokan tagadják, kijelentve, hogy nincsenek igazi nemzetiségi közösségek Magyarországon, legfeljebb csak az „etnobizniszben” érdekelt, jogaikkal visszaélő honfitársaink. És ha mégiscsak vannak még néhányan, akkor húzzuk addig az időt, amíg teljesen nem asszimilálódnak, soha be nem váltva a politika nekik tett ígéreteit.

Mindezek miatt egyre több, tisztességesen gondolkodó, a magyar társadalom jövőjéért aggódó ember hiszi azt, hogy eljött a szembenézés ideje. Most, itt, a magyar demokrácia gyönyörű és felemelő díszletei között, őszintén remélem, hogy ez a nap, csak valaminek a kezdete.

Dr. Ernő Kállai,
Parlamentarischer Beauftragter für nationale
und ethnische Minderheitenrechte

*Sehr geehrte Frau Präsidentin,
meine sehr verehrten Damen und Herren!*

Wir sind heute zu einer traurigen und nachdenklich stimmenden Gedenkveranstaltung zusammengekommen. Ich nenne sie traurig, weil wir uns damit konfrontieren müssen, dass der ungarische Staat, die ungarische Gesellschaft in einer Epoche der ungarischen Geschichte eine ganze Volksgruppe außer Gesetz und den Landesgrenzen gesetzt hat, indem man sämtliche rationale Rechtsprinzipien missachtet und die Berechtigung der Idee der kollektiven Schuld und Bestrafung proklamiert hat. Ob es welche in dieser Volksgruppe gegeben hat, die wie es bei allen anderen Gemeinschaften vorgekommen ist, Straftaten begangen haben? Sicher hat es welche gegeben, doch dieser Umstand kann niemanden dazu berechtigen, dass man um politische Zielsetzungen verwirklichen zu können oder aus purer Bequemlichkeit jene Lösung wählt, die Junge und Alte, Arme und Reiche, Sünder und Unschuldige gleichermaßen bestraft und aus der Gesellschaft ausschließt.

Noch trauriger ist es, dass dies kein Einzelfall in der Geschichte der ungarischen Gesellschaft ist. Es gab Perioden, in denen mit der Unterstützung der ungarischen politischen Führung und unter stillschweigender Mitschuld der ungarischen Gesellschaft Leben zerstört und ganze Volksgruppen ihrer Menschenrechte beraubt wurden. Über all dies mögen wir nicht besonders gerne reden, da es uns „unbequem“ erscheint, uns den Sünden unserer Väter zu stellen. Wir denken, wenn wir nicht darüber sprechen, dann ist es so, als wäre es erst gar nicht passiert. Es ist aber ein gewaltiger Irrtum. Die fehlende Aufarbeitung der Vergangenheit verzehrt unsere Gegenwart.

Es gibt ja auch in unseren Tagen in den ungarischen und europäischen Gesellschaften Gruppierungen, die sich hinter der konstitutionellen Idee der Meinungsfreiheit versteckend immer offener ihre chauvinistischen Ideen verkünden. Auch in den heutigen ungarischen und europäischen Gesellschaften werden jene „Ideen“ sichtbar, die auf die vollständige Ausgrenzung der einen oder anderen Volksgruppe gerichtet sind. Es geht vorläufig nur darum, dass wir es nicht mögen, wenn unsere Kinder mit den „Anderen“ in eine Schule gehen, oder wenn wir mit diesen „Anderen“ am selben Arbeitsplatz arbeiten müssen. Viele leugnen aber auch die Idee des multikulturellen ungarischen Staates und behaupten, dass es keine realen nationalen Gemeinschaften in Ungarn gebe, sondern lediglich einige Vertreter, die am „Ethno-Business“ interessiert sind und die Rechte eigentlich missbrauchen. Und selbst wenn es tatsächlich noch einige geben sollte, dann sollte man auf Zeit spielen, bis sie sich vollständig assimiliert haben und die Politik sollte die ihnen gemachten Versprechen nie einhalten.

All diese Faktoren sind die Ursachen dafür, dass immer mehr anständig denkende und sich um die Zukunft der ungarischen Gesellschaft sorgende Menschen glauben, dass die Zeit der offenen und ehrlichen Abrechnung mit der Geschichte gekommen sei. Ich hoffe aufrichtig hier, an diesem Ort, zwischen den wunderschönen und ergreifenden Kulissen der ungarischen Demokratie, dass der heutige Tag erst der Anfang ist.